

● خسرو داودی

بیایید کمی فکر کنیم!

جنگل‌های بی‌درخت

کمی فکر کنیم

جنگل‌های کشورها و نیز کشورمان ایران هستیم. همان‌طور که توضیح دادم، با شروع هر آتش‌سوزی تمام نیروهای آن کشور همکاری می‌کنند تا در اسرع زمان آتش را خاموش کنند. حتی از کشورهای دیگر نیز کمک می‌گیرند تا از پیشروی آتش به منطقه‌های دیگر جلوگیری کنند. عده‌ای خانه‌های مسکونی یا دارایی‌های خود را در این آتش‌سوزی‌ها از دست می‌دهند. در صورتی که در این خصوص کوتاهی صورت گیرد و آتش‌سوزی‌ها ادامه یابند، فعالان محیط زیستی از رسانه‌ها کمک می‌گیرند تا

در سال گذشته نمونه‌ای از آتش‌سوزی در جنگل‌های دنیا را بررسی کردیم. آتش‌سوزی جنگل‌ها که به‌طور طبیعی و بیشتر به علت خشک‌سالی اتفاق می‌افتد، همه را بسیج می‌کند تا به هر نحو ممکن از گسترش آن جلوگیری کنند و به هر ترتیب جلوی ضرر را بگیرند. در سال جاری نیز با توجه به گستردگی خشک‌سالی در منطقه‌های گوناگون دنیا، از جمله اروپا، آسیا و بخش‌هایی از قاره آمریکا، مجدداً شاهد آتش‌سوزی‌های مکرر در

فوتبال چمن از جنگل‌ها را از بین برده‌اند. برای درک بهتر این موضوع بگذارید مثال دیگری بزنم. مساحت شهر تهران با تمام وسعتش ۷۵۰ کیلومترمربع است. یعنی:

$$4000 \div 750 = 5/3$$

به عبارت دیگر تقریباً ۵/۵ برابر وسعت شهر تهران از جنگل‌های آمازون در کشور برزیل در مدت شش ماه از بین رفته است.

بیشتر فکر کنیم

آیا مسئولان و تصمیم‌گیران کشور برزیل از اهمیت جنگل آگاهی ندارند؟ آیا نمی‌دانند که وجود جنگل‌های آمازون چقدر برای کل کره زمین اهمیت دارد؟ جالب است بدانید که بسیاری از کشورهای قدرتمند دنیا انواع فشارهای سیاسی و اجتماعی را بر این کشور وارد می‌کنند تا جلوی این فاجعه را بگیرند. آن‌ها حتی حاضرند به کشور برزیل کمک‌های مالی بلاعوض داشته باشند تا آن‌ها را از این کار منصرف کنند. چرا که از بین رفتن جنگل‌های آمازون روند تغییرات اقلیمی و گرم‌تر شدن کره زمین را سرعت می‌دهد. پس چرا در کشور در حال توسعه‌ای مثل برزیل این اتفاق می‌افتد؟

آن‌ها برای توسعه دامپروری، به خصوص گاوداری، به مراتب نیاز دارند تا از علوفه آن برای گاوها و سایر دام‌های خود غذا تهیه کنند. همچنین برای کشت حبوبات و دانه‌های روغنی و تأمین نیازهای مردم کشورشان در این زمینه، به زمین‌های کشاورزی حاصل‌خیز احتیاج دارند. به همین دلیل بدون ملاحظه برای تأمین احتیاج‌های خود جنگل‌های آمازون را از بین می‌برند و زمین‌ها را به مرتع‌های سرسبز برای کشاورزی تبدیل می‌کنند. آن‌ها معتقدند نفع این کار برای کشورشان بیشتر از ضرر آن است. آینده نشان می‌دهد که این تحلیل آن‌ها چقدر درست است.

در کنار از بین رفتن جنگل‌ها با توسعه دامداری، و به خصوص گاوداری، مشکل دیگری نیز در این راستا به وجود می‌آید. جالب است بدانید که یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در افزایش گازهای گلخانه‌ای که باعث از بین رفتن لایه اوزن و در نتیجه گرم‌تر شدن کره زمین می‌شود، باد معدنه گاوها و همچنین مدفوع و ادرار آن‌هاست که مقدار زیادی گاز متان دارد. در حال حاضر دانشمندان در حال مطالعه در خصوص کاهش گاوداری در سراسر دنیا و یا پیدا کردن راه‌هایی برای جمع‌آوری ادرار و مدفوع گاوها هستند؛ به طوری که آثار کمتری بر محیط زیست داشته باشند. اگر به این موضوع علاقمند شده‌اید خوب است در این مورد کمی تحقیق و جست‌وجو کنید. به طور حتم به نکته‌های جالبی می‌رسید.

جریان‌سازی کنند و توجه مسئولان را به اهمیت موضوع جلب و آن‌ها را ترغیب کنند که به کارها سرعت دهند.

در این شرایط عجیب به نظر می‌رسد که اخباری در مورد جنگل‌زدایی و از بین بردن جنگل‌ها بشنویم. یعنی اگر بشر امروزی با دانش پیشرفته خود در خصوص اهمیت جنگل‌ها آگاهانه دست به تخریب و از بین بردن جنگل‌ها بزند، بسیار تعجب‌برانگیز است. به یک نمونه از این خبرها توجه کنید: «اطلاعات ماهواره‌ای که دفتر خدمات (اژانس) فضایی برزیل منتشر کرده است، نشان می‌دهد حدود چهار هزار کیلومترمربع از مساحت جنگل‌های آمازون در مدت شش ماه جنگل‌زدایی شده است.»

محاسبه کنیم

بیا یاد برای درک بهتر این عدد، یعنی چهار هزار کیلومترمربع، کمی با این واحد اندازه‌گیری سطح کار کنیم. یک کیلومتر مربع یعنی مساحت مربعی به ضلع ۱ کیلومتر؛ یعنی:

$$1 \text{ کیلومتر} \times 1 \text{ کیلومتر} = 1 \text{ کیلومتر مربع}$$

$$1000000 \text{ مترمربع} = 1000 \text{ متر} \times 1000 \text{ متر}$$

می‌دانیم هر هکتار یعنی ۱۰۰۰۰ مترمربع. پس:

$$1000000 \div 10000 = 1000 \text{ (هکتار)}$$

پس یک کیلومترمربع یعنی ۱۰۰ هکتار. اما برای درک بهتر یک هکتار مثالی بزنیم. همه ما مسابقه فوتبال را از تلویزیون دیده‌ایم. بعضی از شما ممکن است تجربه حضور در یک زمین چمن فوتبال استاندارد را هم داشته باشید. یک زمین استاندارد فوتبال اندازه‌های تعریف‌شده‌ای در قوانین دارد. طول زمین باید بین ۹۰ تا ۱۱۰ متر و عرض آن بین ۴۵ تا ۵۵ متر باشد. به طور متوسط می‌توان طول و عرض یک زمین فوتبال را ۱۰۰ در ۵۰ متر فرض کرد. بنابراین:

$$100 \times 50 = 5000 \text{ (مترمربع)}$$

یعنی یک هکتار به طور تقریبی معادل ۲ زمین فوتبال است:

$$10000 \div 5000 = 2$$

با توجه به اینکه یک کیلومترمربع ۱۰۰ هکتار است، خواهیم داشت:

$$200 \text{ زمین فوتبال} = 100 \text{ هکتار} = 1 \text{ کیلومترمربع}$$

به عبارت دیگر، در یک کیلومترمربع می‌توان ۲۰۰ تا زمین چمن فوتبال استاندارد درست کرد. به این ترتیب داریم:

$$40000 \div 200 = 200000 = 800000 \text{ کیلومترمربع}$$

اکنون تصور بهتری از میزان جنگل‌زدایی جنگل‌های آمازون برزیل به دست آورده‌اید. یعنی به اندازه ۸۰۰ هزار تا زمین